

**College van Gedeputeerde Staten
Statenvoorstel**

DATUM	24 september 2019	NUMMER PS	PS2019PS23
AFDELING	BDV	COMMISSIE	Alle
STELLER	E. Philips	DOORKIESNUMMER	2298
DOCUMENTUMNUMMER	81FA1AC5	PORTEFEUILLEHOUDER	R. Strijk

Titel : Programmabegroting 2020

Inhoudsopgave

Besluit	pag. 8.
Toelichting	pag. 10.
Bijlage(n):	Programmabegroting 2020

Aan Provinciale Staten,

Inleiding

Hierbij treft u ter besluitvorming de Programmabegroting 2020 aan. De programmabegroting 2020 is vanaf medio volgende week digitaal te benaderen via onze [Portal](#). Met deze begroting stelt u de kaders voor zowel het beleid als de financiën voor het komende begrotingsjaar. De behandeling biedt u de mogelijkheid om invloed te hebben op de uitwerking van de beleidsdoelen en de bijbehorende verdeling van de middelen. Met het vaststellen van de Programmabegroting machtigt u het college van Gedeputeerde Staten om het komende jaar uitgaven te doen. Het college mag deze vastgestelde bedragen per programma niet overschrijden, zonder uw Staten om toestemming te vragen.

Voorgeschiedenis

Voor de Programmabegroting 2020 zijn de Kadernota 2020-2023 (PS2019PS19) en het Coalitieakkoord 2019-2023 "Nieuwe Energie voor Utrecht" richtinggevend.

De begroting is tot stand gekomen via een intensief proces met de organisatie. De begroting van het bestaand beleid van alle programma's en overhead is doorgelicht. Dit alles tegen de achtergrond dat er realistisch begroot moet worden. Dit betekent dat er voldoende concrete plannen onder de prestaties moeten liggen en niet alvast een bedrag wordt gereserveerd zonder een plan. Ook zijn alle bestemmingsreserves beoordeeld op nut en noodzaak van de inhoud en hoogte van de reserves. Ook hier is gekeken naar de concreetheid en het realisme van de onderliggende plannen. Bij een reserve hoeft de mate van concreetheid minder groot te zijn dan bij een begrotingspost. Reserves kunnen tenslotte ook een spaarfunctie hebben.

Alle nieuwe beleidsvoornemens uit het Coalitieakkoord zijn doorgerekend. Bij het geheel van bestaand beleid en nieuw beleid is ook gekeken naar fasering, niet alles kan en hoeft tegelijkertijd gerealiseerd te worden. Op deze wijze is de begroting 2020 zoals die nu voorligt tot stand gekomen.

Essentie / samenvatting

Voorliggende begroting is een sluitende begroting voor 2020 en een financiële doorkijk tot en met 2023. De begroting 2020 sluit met een positief saldo van baten en lasten (na verrekening met de reserves) van € 6,6 miljoen. Dit begrotingsaldo wordt gestort in de Saldireserve.

De jaren 2021 en 2022 sluiten naar verwachting met een negatief saldo van respectievelijk € 32,2 miljoen en € 5,2 miljoen. Deze bedragen worden onttrokken aan de Saldireserve. Het jaar 2023 sluit af met een overschot van € 8,4 miljoen. Dit is voor € 5,7 miljoen incidenteel en € 2,7 miljoen structureel. Daarmee sluit het Meerjarenbeeld in de laatste jaarschijf zoals is voorgeschreven structureel.

Op Prinsjesdag heeft het college de septembercirculaire 2019 ontvangen en doorgerekend op de financiële effecten voor de Provincie Utrecht. Deze informatie van 17 september jl. kwam te laat om nog te verwerken in de voorliggende begrotingscijfers en de financiële consequenties worden daarom zoals altijd verwerkt in de eerste financiële rapportage van het kalenderjaar zelf. Het is echter prettig om te zien dat dit een positieve bijstelling is van € 9 ton in 2020 oplopend tot € 2,3 miljoen extra baten in 2023. Het college zal u in een separaat schrijven verder informeren over deze september circulaire.

Meetbaar / beoogd beleidseffect

In het Coalitieakkoord 2019-2023 is in het hoofdstuk 'Financiën' een aantal uitgangspunten (spelregels) opgenomen, waaronder de volgende:

- De begroting moet realistisch zijn en meerjarig structureel in evenwicht;
- De door Provinciale Staten vastgestelde kaders en normen zijn leidend;
- De inzet van de reserves wordt in de begroting opgenomen. Als realisatie niet plaatsvindt, vallen de middelen vrij in het rekeningresultaat;
- Begrotingsoverschotten worden toegevoegd aan de algemene reserve.

Voorliggende begroting 2020 inclusief het Meerjarenbeeld voldoet aan de kaders die wij zelf en het BBV stellen. Hiermee hebben we een realistische en duurzame solide financiële basis onder ons beleid.

Wettelijke grondslag

- Artikel 194 provinciewet
- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)
- Financiële verordening PS2018AC03, artikel 2 en 6

Financiële consequenties

De ambities vanuit het Coalitieakkoord en het bestaand beleid zijn financieel geraamd in de programma's met inachtneming van de uitgangspunten van de financiële uitgangspunten (spelregels).

Het begrotingsjaar 2020 sluit na verrekening met de reserves met een positief begrotingssaldo van € 6,6 miljoen. Dit saldo is conform het financieel beleid toegevoegd aan de Saldireserve waardoor het saldo van de begroting 2020 nihil is.

Voor de jaren 2021 en 2022 verwachten we een begrotingstekort na verrekening van de reserves van respectievelijk € 32,2 miljoen en € 5,2 miljoen. Deze begrotingstekorten worden gedekt door een onttrekking uit de Saldireserve. Het laatste jaar van het meerjarenperspectief 2023 heeft een positief begrotingssaldo van € 8,4 miljoen.

Ophoging Onvoorzien

Gedurende het jaar kunnen zich altijd onvoorziene omstandigheden voordoen. Met het scherper begroten is de financiële opvangruimte voor onverwachte uitgaven binnen de programma's verkleind. Om toch wendbaar, adequaat en flexibel te kunnen blijven reageren op onvoorziene gebeurtenissen stelt het college voor de post onvoorzien in 2020 en verder met € 1 miljoen te verhogen tot € 1,8 miljoen per jaar. De verhoging van onvoorzien is opgenomen onder stelposten.

Indexering Opcenten Motorrijtuigenbelasting

Vanuit het Coalitieakkoord 2019-2023 wordt voorgesteld om met ingang van 2020 de opcenten jaarlijks te indexeren met het CBS-prijnsindex. Voor 2020 is de index bepaald op 1,4%. De extra opbrengst is opgenomen onder algemene middelen.

Reserves

Bij deze begroting wordt voorgesteld om één nieuwe reserve in te stellen namelijk de reserve 'Beheer en Onderhoud Openbaar Vervoer'. Ter toelichting:

Voor het veilig, efficiënt en duurzaam beheren en onderhouden van het bus en tramvervoersysteem wordt eenmaal in de vier jaar een Nota Kapitaalgoederen opgesteld (PS2018MME17). Op basis daarvan is het beschikbare budget bepaald voor de komende periode. Op dit moment is dat € 17,8 miljoen. Jaarlijks wordt aan de hand van de Nota Kapitaalgoederen een meerjarenonderhoudsplan (MOP) opgesteld. Het MOP laat echter geen constant beeld zien over de jaren, er is sprake van jaren dat er minder wordt uitgegeven en ook van jaren dat er meer wordt uitgegeven dan het beschikbare budget van € 17,8 miljoen. Door de lasten en baten vanuit het MOP Openbaar Vervoer te verrekenen met de reserve Beheer en onderhoud Openbaar vervoer kunnen deze schommelingen worden opgevangen.

Bij deze begroting wordt voorgesteld om de reserve Gladheidsbestrijding op te heffen en het saldo groot € 259.000 toe voegen aan de reserve Beheer en Onderhoud Wegen en Vaarwegen.

Voorgesteld wordt een onderzoek te doen naar de mogelijkheid om meerjarenonderhoudsplannen de basis te laten zijn voor het creëren van onderhoudsvoorzieningen in plaats van onderhoudsreserves. We willen daartoe een voorstel doen in de kadernota 2021-2024.

Investerings

Bij de Kadernota 2020-2023 zijn de Meerjaren Investeringsplannen (MIP) voor Mobiliteit en Bedrijfsvoering vastgesteld. In de begroting is ook het MIP opgenomen. Het MIP van Mobiliteit bevat geen nieuwe investeringen voor 2020. In het MIP van Bedrijfsvoering zijn twee nieuwe investeringen opgenomen. Een investeringskrediet van € 2,2 miljoen voor de revisie van de (klimaat)installaties en verbouwing van enkele etages die mogelijk vrijkomen per 31 december 2019 en vanuit het Coalitieakkoord een investeringskrediet van € 1,31 miljoen voor de eerste stappen in de verduurzaming van ons provinciale vastgoed, met name het Provinciehuis. Voorgesteld wordt beide investeringskredieten vast te stellen.

Vijfheerenlanden

De kosten als gevolg van opname van de gemeente Vijfheerenlanden in de provincie Utrecht voor 2020 e.v. zijn in deze begroting nog niet vertaald naar de programma's. De reden is dat de conceptovereenkomst "Financiële afwikkeling provinciale rechten en verplichtingen bij de herindeling Vijfheerenlanden" nog niet definitief is vastgesteld. De vertraging van de definitieve afronding vindt zijn oorzaak in het late aantreden van een nieuw college van GS in de provincie Zuid-Holland. De verwachte extra kosten ten opzichte van de compensatie uit het Provinciefonds en uit de opcenten motorrijtuigenbelasting zijn om die reden in één verdichte regel opgenomen onder de Algemene middelen van de begroting. Zodra de uiteindelijke financiële verrekening door de Staten van Zuid-Holland en uw Staten is goedgekeurd, worden de budgetten per programma via een begrotingswijziging toegevoegd en verrekend met de verdichte stelpost.

Wijzigingen in het BBV

Voor de opzet en inhoud van de begroting en de jaarrekening gelden wettelijke eisen die zijn vastgelegd in het 'Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten'; het zogenoemde BBV.

Er is ook een commissie BBV die zorgt voor een eenduidige uitvoering en toepassing van het BBV door de decentrale overheden. In 2019 heeft de commissie BBV (Besluit Begroting Verantwoording) een notitie vraag en antwoord inzake de verantwoording van subsidies uitgebracht. Kernvraag bij deze notitie is: *wanneer wordt de*

subsidie als last bij de subsidiegever en als bate bij de subsidieontvanger verantwoord als het gaat om subsidies /bijdragen tussen decentrale overheden?

Naar aanleiding van deze notitie heeft het IPO namens de provincies aan de commissie schriftelijk een aantal vragen gesteld. Op basis van het antwoord van de commissie BBV zal de verantwoording van de subsidie plaats moeten vinden in het jaar waarin deze prestaties/activiteiten zijn gerealiseerd.

De provincies vullen deze verwerkingswijze van subsidies echter nu nog op een verschillende manier in. Het IPO heeft aangegeven het niet eens te zijn met de voorlopige uitleg van de commissie BBV. Mede omdat het IPO verwacht dat de aanpak zoals voorgesteld door de BBV leidt tot meer regeldruk bij subsidieontvangers van meerjarige subsidies. Naar aanleiding van de standpunten van het IPO heeft er recent een overleg plaatsgevonden tussen de commissie BBV, externe accountants (EY & PWC) en het IPO. In dat overleg hebben de provincies aangegeven wat hun zienswijze is t.a.v. de uitleg van de commissie. Afsproken is dat op basis van een aantal provinciale praktijkvoorbeelden nogmaals met de commissie over dit onderwerp zal worden gesproken. Naast de commissie BBV is ook het Ministerie van BZK als toezichthouder betrokken bij dit vraagstuk. Op het moment van vaststellen van deze begroting is er nog geen duidelijkheid over de uitkomst van dit overleg. Zodra duidelijk is op welke wijze de subsidies door de provincies moeten worden verwerkt zal worden bekeken welk effect dit heeft op de begroting 2020 en zal de begroting indien noodzakelijk hierop worden aangepast.

Doorontwikkeling Planning en Control cyclus

In de Programmabegroting 2019 is als onderdeel van de doorontwikkeling van de Planning- en Control cyclus een verbetering uitgevoerd door het koppelen van de beleidsdoelen uit de doelenboom aan de financiën. De doelenboom uit de begroting 2019 is voor de Programmabegroting 2020 het uitgangspunt geweest. De ambities uit het Coalitieakkoord 2019-2023 zijn daarom opgenomen in de bestaande beleidsdoelen uit de doelenboom van de programma's. Een doelenboom is niet statisch en dient mee te bewegen met de diverse nieuwe beleids- en uitvoeringsplannen.

In de bijlagen van voorliggende begroting is een 'geprognostiseerde balans' opgenomen. Uitgangspunt van deze geprognostiseerde balans is een door PS vastgestelde jaarrekening 2018. De jaarrekening 2018 is echter nog niet afgerond. De bevindingen van EY met betrekking tot de jaarrekening 2017, zoals o.a. de verwerking van subsidies, gronden en investeringen van maatschappelijk nut, hebben nog impact op de standen van de geprognostiseerde balans en het resultaat. Het in deze bijlage geschetste beeld van de geprognosticeerde balansen, en de daaruit volgende kengetallen en liquiditeitsprognose, hebben daarom een grote mate van onzekerheid. Om die reden is het voorbarig om er al consequenties uit te trekken en ook de daaruit volgende kengetallen hebben meerjarig een beperkte gebruikswaarde (zie ook de disclaimer hierover in deze bijlage). Om dit bij een volgende begroting op te lossen is een kwaliteitsimpuls nodig.

Om de Programmabegroting als sturingsinstrument voor de Staten en andere sturings- en verantwoordingsinstrumenten uit de Planning- en Control cyclus verder door te ontwikkelen zal het college bij de Kadernota 2021-2024 voorstellen doen voor de verdere ontwikkeling van Planning en Control cyclus met daarin opgenomen:

- aanpassingen van de doelenboom;
- aanpassingen van de beleidsindicatoren in de verschillende programma's: welke kunnen vervallen en welke kunnen worden toegevoegd;
- een kwaliteitsimpuls specifiek met betrekking tot de geprognosticeerde balans en de daaruit volgende kengetallen en liquiditeitsprognose.
- terugbrengen van de omvang van de verantwoordingsdocumenten van de P- en C-cyclus zodanig dat de controlerende functie van de Staten minimaal gelijk blijft of toeneemt;

Bestuurlijke dilemma's / politieke gevoeligheid

- In de Programmabegroting 2020 worden de realisatiecijfers 2018 conform het BBV gepresenteerd. Deze cijfers zijn op dit moment echter nog onder stevig voorbehoud omdat de jaarrekening 2018 nog niet is

opgesteld en gecontroleerd door onze eigen interne controle en de extern accountant. De cijfers uit 2018 worden in de Programmabegroting 2020 gebruikt om de aanmerkelijke begrotingsverschillen tussen de jaarschijven te verklaren. Het Ministerie van BZK toetst de begroting niet op de jaarrekening cijfers 2018. De toets van BZK richt zich op de beoordeling van de financiële positie van de provincie. Dit is primair gebaseerd op de beoordeling van de provinciale begrotingen, die structureel in evenwicht dienen te zijn. Structureel evenwicht gaat uit van een begrotingssaldo dat het resultaat is van uitsluitend structurele baten en lasten. Bij het oordeel over het begrotingsevenwicht worden ook (de ontwikkeling van) het weerstandsvermogen en de vrije beleidsruimte betrokken.

- Als uw Staten de begroting 2020 vaststelt, wil het college voortvarend aan de slag met die concreet gemaakte ambities. Toch zijn we er dan nog niet. Op dit moment is het nog niet mogelijk voor alle ambities uit het coalitieakkoord een onderbouwde prognose te geven van de kosten. Vaak omdat het beleid nog moet worden uitgewerkt met en vastgesteld door uw Staten. Soms ook omdat er evaluaties zijn gepland in 2020, waarvan de uitkomsten dienen te worden betrokken bij de keuze wel of niet opnieuw geld te alloceren voor die ambities. Het college stelt voor om in 2020 concreet aan de slag te gaan met de uitwerking van deze 'nog nader uit te werken voorstellen'. Zodra ze concreet geworden zijn en van een kostenraming en dekkingsvoorstel voorzien, zullen ze aan u ter besluitvorming worden voorgelegd. In de tabel hieronder is de lijst met 'nog nader uit te werken voorstellen' opgenomen. Als mogelijke dekking op deze voorstellen wordt onder andere gedacht aan:
 - Mogelijk positief jaarrekeningresultaat 2018;
 - Huidige structurele overschot in het meerjarenbeeld van de begroting, plus effecten september circulaire 2019;
 - Hogere vrijval reserves programma bereikbaarheid;
 - Vrijval van beklemde reserves ter dekking van kapitaalslasten bij gelijktijdige opname van deze kapitaalslasten in de exploitatie;
 - Verhogen van de opcenten MRB tot het landelijke gemiddelde;
 - Onderzoek naar financiering derden bij investeringen in Nieuwe Hollandse Waterlinie;
 - Verlenging afschrijvingstermijnen van bestaande activa.

Progr.	Nader uit te werken voorstellen	2021	2022	2023	Totaal
1.	Programma Binnenstedelijke Ontwikkeling, incl. leningen/garantstellingen	4.200	4.200	4.200	12.600
	Besluit Nationaal park Utrechtse Heuvelrug (in 2022)	100	200	200	500
2.	Besluit cofinanc. Europ. gelden transitie landbouw/GLB 2021 t/m 2017 (2,5-4 mln p/j)	3.200	3.200	3.200	9.600
2.	Programma AVP vanaf 2021	1.300	2.000	2.000	5.300
2.	Invasieve exoten vanaf 2022	-	2.000	2.000	4.000
2.	Voedselagenda	100	100	100	300
3.	Cofinanciering Veenweide klimaatakkoord	1.000	2.000	-	3.000
3.	Regiodeal 'Groen groeit mee' / Uitwerken regiodeal Utrecht-Amersfoort	2.000	2.000	2.000	6.000
3.	Geld voor ondergrondse hoogspanningskabels	-	1.000	1.000	2.000
3.	Kwaliteitsimpuls VTH	600	600	600	1.800
3.	Klimaatadaptatie (Cofinanciering Rijksmiddelen)	1.000	1.500	1.500	4.000
4a	Programma Circulaire economie	200	200	200	600
4a	Provinciaal sportakkoord	100	100	100	300
4b	Instellen fonds (risico afdekking) verduurzaming bij ontbreken draagkracht	4.000	6.000	8.000	18.000
4b	Participeren in energie-innovatietrajecten	800	800	800	2.400
5b	Vervolg gratis OV buiten de spits voor ouderen met krappe beurs 2022/2023	500	1.000	1.000	2.500
6.	SSC-organisatie streekmusea	-	150	150	300
6.	Nieuwe Hollandse Waterlinie (NHW)	1.000	1.000	1.000	3.000
7.	Versterken regionale media	100	100	100	300
7.	Innovatie dialoog tussen overheid, samenwerkingspartners en inwoners	100	100	100	300
Overhead	Verduurzaming provinciaal vastgoed (kap.lasten o.b.v. 2,5 mln/2,5 mln/3 mln)	125	250	400	775
Overhead	Uitwerking samenhangend programma Bedrijfsvoering	500	400	300	1.200
		20.925	28.900	28.950	78.775

Overwogen oplossingsrichtingen en alternatieven

De Programmabegroting 2020 bevat de gemaakte keuzes van bestaand en nieuw beleid met de financiële dekking. Het voldoet aan de BBV en onze financiële beleidskaders. Om die reden zijn geen alternatieven overwogen.

Effecten op duurzaamheid

Duurzaamheid is een integraal onderdeel van ons beleid. In onze integrale beleidsontwikkeling (ons primaire proces) is het afwegingcriterium duurzaamheid conform het Provinciale Staten besluit van april 2013 geïntegreerd.

Voorgesteld wordt:

1. De Programmabegroting 2020 vast te stellen met in acht neming van de volgende onderdelen en overwegingen:
 - a. de beleidsvoornemens en voorgenomen resultaten zoals opgenomen in de programma's en paragrafen inclusief Bedrijfsvoering (overhead);
 - b. het overzicht van de lasten van de negen beleidsprogramma's en de paragraaf Bedrijfsvoering (overhead) met een totaal van € 463.292.000;
 - c. het overzicht van de baten van de negen beleidsprogramma's en de paragraaf Bedrijfsvoering (overhead) met een totaal van € 62.763.000;
 - d. de verhoging van de post Onvoorzien met € 1 miljoen tot € 1,8 miljoen;
 - e. de jaarlijkse indexatie van de opcenten van de motorrijtuigenbelasting in 2020 met 1,4% en de daarmee samenhangende wijziging van de Verordening op de heffing van opcenten op de hoofdsom van de motorrijtuigenbelasting provincie Utrecht;
 - f. het overzicht van de stortingen (totaal € 37,7 miljoen) in en onttrekkingen (totaal € 100,2 miljoen) aan de reserves;
 - g. de vorming van de reserve Beheer en Onderhoud Openbaar Vervoer;
 - h. de opheffing van de reserve Gladheidsbestrijding en het saldo, groot € 259.000, en deze toevoegen aan de reserve Beheer en Onderhoud Wegen en Vaarwegen;
 - i. de nieuwe investeringskredieten voor Bedrijfsvoering, te weten:
 - € 2,2 miljoen voor revisie (klimaat)installaties en verbouwing vrijkomende etages Provinciehuis;
 - € 1,31 miljoen voor eerste stappen in verduurzaming van ons eigen provinciaal vastgoed;
 - j. de "Nader uit te werken voorstellen" verder beleidsmatig en financieel uit te werken en de keuzes voorzien van dekkingsvoorstellen bij de Kadernota 2021-2024 ter besluitvorming voor te leggen aan Provinciale Staten.
2. GS de opdracht te geven om voor de Kadernota 2021-2024 de Planning- en Control cyclus verder te ontwikkelen met daarin opgenomen:
 - a. aanpassingen van de doelenboom (afgestemd op de nieuwe beleids- en uitvoeringsplannen);
 - b. aanpassingen van de beleidsindicatoren in de verschillende programma's (in beeld brengen welke kunnen vervallen en welke kunnen worden toegevoegd);
 - c. een kwaliteitsimpuls specifiek met betrekking tot de geprognosticeerde balans en de daaruit volgende kengetallen en liquiditeitsprognose.
 - d. terugbrengen van de omvang van de verantwoordingsdocumenten van de P- en C-cyclus zodanig dat de controlerende functie van de Staten minimaal gelijk blijft of toeneemt;

3. GS de opdracht te geven de mogelijkheid te onderzoeken om meerjarenonderhoudsplannen de basis te laten zijn voor het creëren van onderhoudsvoorzieningen in plaats van onderhoudsreserves.
4. Om te besluiten dat met de toelichting van §1.3 uit de programmabegroting en de tabel 'nader uit te werken voorstellen" van dit Statenvoorstel invulling is gegeven aan het Amendement 10 van 10 juli 2019 'Opdracht Coalitieakkoord Kadernota 2020-2023'.

Gedeputeerde Staten,

Voorzitter,

Secretaris,

Besluit van 30 oktober 2019 tot vaststelling van de Programmabegroting 2020

Provinciale Staten van Utrecht; In vergadering bijeen op 30 oktober 2019;

Op het voorstel van Gedeputeerde Staten van 24 september 2019, afdeling BDV, 81FA1AC4;

Gelezen; de Programmabegroting 2020

Gelet op artikel 195 lid 1 van de Provinciewet

Besluiten Provinciale Staten van 30 oktober 2019, inclusief aangenomen amendementen:

1. De Programmabegroting 2020 vast te stellen met in acht neming van de volgende onderdelen en overwegingen:
 - a. de beleidsvoornemens en voorgenomen resultaten zoals opgenomen in de programma's en paragrafen inclusief Bedrijfsvoering (overhead);
 - b. het overzicht van de lasten van de negen beleidsprogramma's en de paragraaf Bedrijfsvoering (overhead) met een totaal van € 463.292.000;
 - c. het overzicht van de baten van de negen beleidsprogramma's en de paragraaf Bedrijfsvoering (overhead) met een totaal van € 62.763.000;
 - d. de verhoging van de post Onvoorzien met € 1 miljoen tot € 1,8 miljoen;
 - e. de jaarlijkse indexatie van de opcenten van de motorrijtuigenbelasting in 2020 met 1,4% en de daarmee samenhangende wijziging van de Verordening op de heffing van opcenten op de hoofdsom van de motorrijtuigenbelasting provincie Utrecht;
 - f. het overzicht van de stortingen (totaal € 37,7 miljoen) in en onttrekkingen aan (totaal € 100,2 miljoen) de reserves;
 - g. de vorming van de reserve Beheer en Onderhoud Openbaar Vervoer;
 - h. de opheffing van de reserve Gladheidsbestrijding en het saldo, groot € 259.000, en deze toevoegen aan de reserve Beheer en Onderhoud Wegen en Vaarwegen;
 - i. de nieuwe investeringskredieten voor Bedrijfsvoering, te weten:
 - o € 2,2 miljoen voor revisie (klimaat)installaties en verbouwing vrijkomende etages Provinciehuis;
 - o € 1,31 miljoen voor eerste stappen in verduurzaming van ons eigen provinciaal vastgoed;
 - j. de "nader uit te werken voorstellen" verder beleidsmatig en financieel uit te werken en de keuzes voorzien van dekking voorstellen bij de Kadernota 2021-2024 ter besluitvorming voor te leggen aan Provinciale Staten.
 - k. Met dien verstande dat: In programma 3 Bodem, water en milieu, paragraaf 3.4 Bijdragen aan gezonde en veilige leefomgeving, de tekst:
Verder is nieuw dat we in 2020 een sociale agenda vast stellen om veerkracht, inclusiviteit, participatie en acceptatie van kwetsbare groepen te versterken en eenzaamheid, discriminatie en laaggeletterdheid te bestrijden. Nabijheid en toegankelijkheid van onderwijs en zorg zijn essentieel. In de sociale agenda maken we concreet verbinding met alle beleidsterreinen van de provincie. Voor de provincie Utrecht betekent het dat dit (nieuwe) thema expliciet wordt gemaakt.
Eind 2019 worden de contouren en de belangrijkste aandachtspunten voorgelegd en

vastgesteld, die worden gebruikt om in 2020 de sociale agenda op en vast te stellen, waarin tevens een voorstel voor eventuele financiering voor de rest van de collegeperiode is opgenomen. Wordt verplaatst naar programma 7. Bestuur en middelen.'

2. GS de opdracht te geven om voor de Kadernota 2021-2024 de Planning- en Control cyclus verder te ontwikkelen met daarin opgenomen:
 - a. aanpassingen van de doelenboom (afgestemd op de nieuwe beleids- en uitvoeringsplannen);
 - b. aanpassingen van de beleidsindicatoren in de verschillende programma's (in beeld brengen welke kunnen vervallen en welke kunnen worden toegevoegd);
 - c. een kwaliteitsimpuls specifiek met betrekking tot de geprognosticeerde balans en de daaruit volgende kengetallen en liquiditeitsprognose.
 - d. terug brengen van de omvang van de verantwoordingsdocumenten van de P- en C-cyclus zodanig dat de controlerende functie van de Staten minimaal gelijk blijft of toeneemt;
3. GS de opdracht te geven de mogelijkheid te onderzoeken om meerjarenonderhoudsplannen de basis te laten zijn voor het creëren van onderhoudsvoorzieningen in plaats van onderhoudsreserves.
4. Om te besluiten dat met de toelichting van §1.3 uit de programmabegroting en de tabel 'nader uit te werken voorstellen' van dit Statenvoorstel invulling is gegeven aan het Amendement 10 van 10 juli 2019 'Opdracht Coalitieakkoord Kadernota 2020-2023'.
5. GS de opdracht te geven de amendementen 21 'Onderzoek Station Loenersloot', amendement 36 'Sociale agenda' en amendement 39 'Indicatoren' te verwerken in de tekst van de programmabegroting 2020.

w.g.
Voorzitter,

Griffier,

Toelichting:**1. Wettelijke grondslag**

De Provinciewet, het Besluit, Begroting en Verantwoording (BBV) en de Financiële verordening Provincie Utrecht.

2. Beoogd effect

Autorisatie van het voorgenomen beleid en de daaraan verbonden baten en lasten door Provinciale Staten.

3. Effecten op duurzaamheid

Zie hiervoor

4. Argumenten

Hier ligt een sluitende begroting die voldoet aan de provinciale financiële kaders en de BBV.

5. Kanttekeningen

Er zijn geen kanttekeningen.

6. Financiën*Lasten en baten*

De lasten en baten van de programma's en de stortingen en onttrekkingen reserves voor 2020 zijn opgenomen in het volgend overzicht.

Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo	Reserves			Totaal
				Storting	Onttrek.	Saldo	
1. Ruimtelijke ontwikkeling	33.420	18.926	-14.494	0	11.947	11.947	-2.547
2. Landelijk gebied	58.762	3.795	-54.967	3.731	23.642	19.911	-35.056
3. Bodem, water en milieu	28.074	4.205	-23.869	0	1.135	1.135	-22.734
4a. Economie	17.377	50	-17.327	0	64	64	-17.263
4b. Energietransitie	6.697	0	-6.697	0	0	0	-6.697
5a. Bereikbaarheid (excl. OV)	63.594	1.358	-62.236	27.362	44.423	17.062	-45.174
5b. Bereikbaarheid Openbaar Vervoer	157.767	30.253	-127.514	0	13.762	13.762	-113.752
6. Cultuur en erfgoed	23.888	1.527	-22.361	0	1.334	1.334	-21.027
7. Bestuur en middelen	14.589	370	-14.219	0	0	0	-14.219
Bedrijfsvoering (Overhead)	59.124	2.279	-56.845	15	3.734	3.719	-53.126
Programma's	463.292	62.763	-400.529	31.108	100.041	68.934	-331.595
Stelposten	2.635	0	-2.635	0	0	0	-2.635
Algemene dekkingsmiddelen	8.370	348.977	340.607	6.577	200	-6.377	334.230
Totaal begroting	474.297	411.740	-62.557	37.685	100.241	62.557	0
Mutatie reserves	37.685	100.241	62.557				
Begroting incl. reserves	511.981	511.981	0				

Het meerjarenperspectief 2021 ziet er als volgt uit:

Financieel Meerjarenperspectief	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Saldo Programma's	169.196	253.521	343.684	352.233	345.340	336.885
Overhead	37.735	41.849	56.845	53.151	53.623	53.166
Algemene dekkingsmiddelen	-230.460	-246.649	-340.607	-347.607	-355.956	-365.626
Stelposten	0	40	2.635	6.810	10.987	15.165
Saldo begroting bruto	-23.529	48.761	62.557	64.587	53.994	39.590
Mutaties in de reserves	9.290	-45.237	-62.557	-64.587	-53.994	-39.590
Saldo begroting netto	6.832	-3.524	0	0	0	0

7. Realisatie

De begroting wordt uitgevoerd in het begrotingsjaar 2020.

8. Juridisch

De begroting voldoet aan de wettelijke vereisten. De Verordening op de heffing van opcenten op de hoofdsom van de motorrijtuigenbelasting provincie Utrecht wordt in verband met de jaarlijkse indexatie van de opcenten gewijzigd. Artikel 2 van de Verordening komt als volgt te luiden:

Artikel 2 Heffingsmaatstaf en tarief

Ten behoeve van de provincie Utrecht worden jaarlijks 73,6 opcenten op de hoofdsom van de motorrijtuigenbelasting geheven.

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het provinciaal blad waarin het wordt geplaatst en geldt vanaf 1 januari 2020.

9. Europa

Niet van toepassing.

10. Communicatie

Over de Programmabegroting wordt een persbericht uitgebracht en wordt gepubliceerd op de website.

11. Bijlagen

Programmabegroting 2020